

laws/show/2755-17

3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010р. № 2456-VI – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

4. Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1996р №1147 – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF>

Ігор ВОНС

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль
(науковий керівник: д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту та публічного управління Шкільняк М.М.)

ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕГІОН

Основними чинниками, що гальмують розвиток інвестиційного процесу і відповідно виконання державних програм економічних перетворень на сучасному етапі становлення державності і економіки України, є вкрай обмежені можливості внутрішніх джерел фінансових ресурсів підприємств і держави і стримування іноземних інвесторів від вкладень в економіку країни [1].

Через падіння виробництва, неефективну систему оподаткування з надмірним її тиском на доходи товаровиробника та недосконалу амортизаційну політику впродовж минулих років не зростали необхідні обсяги прибутку підприємств й амортизаційних відрахувань, що мали б стати основними джерелами власних інвестиційних ресурсів підприємств. Не забезпечувала зростання обсягу інвестицій в національну економіку діяльність банківської системи, фондового ринку. Недостатнім для розв'язання проблем залучення фінансових ресурсів було бюджетне фінансування і державне інвестиційне кредитування на пільгових умовах [2]. Це актуалізує питання залучення іноземних інвестицій в регіон.

У відповідності з Законом України «Про режим іноземного інвестування», іноземна інвестиційна діяльність розглядається як послідовна, цілеспрямована діяльність, що полягає в капіталізації об'єктів власності, у формуванні та використанні інвестиційних ресурсів, регулюванні процесів інвестування і міжнародного руху інвестицій та інвестиційних товарів, створенні відповідного інвестиційного клімату і має на меті отримання прибутку або певного соціального ефекту [3].

Залучення інвестицій, у тому числі іноземних, забезпечує науково-технологічний прогрес, економічне зростання, створення додаткових та

збереження існуючих робочих місць, активізацію підприємницької діяльності тощо.

Разом з тим, основними причинами, що перешкоджають залученню іноземних інвестицій є: низький рівень довіри до влади, інтенсивне втручання органів державної влади в сектор приватного бізнесу, тіньова економіка, відсутність чіткої стратегії економічного розвитку країни, нестабільність у сфері оподаткування, нестабільність політичної ситуації в країні, корупція. Вирішення цих соціально-економічних проблем, які є бар'єром для інвесторів, дозволить Україні значно поліпшити інвестиційний клімат і тим самим прискорити темпи економічного зростання, підвищити ділову активність країни та поліпшити добробут населення. Залучення іноземних інвестицій в національну економіку дозволить Україні вийти на новий рівень розвитку, а саме: залучити новітні технології, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності національного виробництва на світових ринках, забезпечити високий рівень якості продукції, знизити рівень безробіття шляхом створення додаткових робочих місць [4].

Автор наукової праці [2] зазначає, що іноземні інвестиції нерівномірно розподіляються по регіонах України. Найбільш привабливими для іноземних інвестицій були місто Київ, де сконцентровано більше половини всіх залучених прямих іноземних інвестицій, а також Київська, Дніпропетровська, Харківська, Донецька (у попередні роки), Львівська, Одеська області.

Аналіз практики залучення іноземних інвестицій у Тернопільський регіон показує, що загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку Тернопільської області станом на 01 січня 2016 року, склав 49,2 млн дол. США. Щодо видів економічної діяльності необхідно зазначити, що 87,6% усіх прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку Тернопільської області, працює в 3-х основних сферах, а саме: 58,9% зосереджено на підприємствах промисловості (29,5 млн дол. США), у т.ч. переробної – 20,8 млн дол. США, добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 8,3 млн дол. США; 15,5% - у діяльності транспорту, складському господарстві, поштової та кур'єрській діяльності працює (7,8 млн дол. США); 13,2% - у сільському, лісовому та рибному господарстві (6,6 млн дол. США) [5].

Станом на 1 січня 2017 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в економіку Тернопільської області, становив 48,2 млн дол. США або 97,9% від їх обсягів на початок 2016 року. Найбільшу частку прямих іноземних інвестицій було зосереджено на підприємствах промисловості (66,1%), в тому числі переробної промисловості (48,9%) та добувної промисловості і розроблення кар'єрів (16,3%); сфери транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (15,1%); галузі сільського, лісового та рибного господарства (8,9%); в організаціях,

що реалізують діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (5,6%) та що здійснюють операції з нерухомим майном (3,6%) [5].

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій в економіку Тернопільської області станом на 31 грудня 2017 року становив 45,0 млн дол. США та в розрахунку на одну особу склав 42,8 дол. США. Найбільшу частку прямих іноземних інвестицій було зосереджено на підприємствах: промисловості (57,6%), в тому числі переробної промисловості (25,3 млн дол. США, 56,1%); транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (9,2 млн дол. США, 20,4%); сільського, лісового та рибного господарства (4,6 млн дол. США, 10,2%), а також на підприємствах, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (3,1 млн дол. США, 6,8%) [5].

Упродовж останніх років в Тернопільській області відслідковується тенденція до зменшення обсягу інвестицій, зокрема, в: галузі промисловості – на 14,6 млн дол. США, у тому числі переробної – на 4,6 млн дол. США; у сільському, лісовому та рибному господарстві – на 6,3 млн дол. США; у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрській діяльності – на 1,9 млн дол. США [5].

Незважаючи на це, Тернопільська область є достатньо інтегрованою у міжнародну економічну співпрацю і залишається привабливою для іноземних інвесторів.

Унікальними конкурентними перевагами Тернопільщини є: безпечні та сприятливі умови ведення бізнесу; зручне географічне розташування області; значний природо-ресурсний потенціал; унікальний рекреаційно-рекреаційний потенціал; високий працересурсний та науково-освітній потенціал.

Відповідно до Програми міжнародного співробітництва Тернопільської області на 2018-2020 роки, затвердженої сесією Тернопільської обласної ради від 22 грудня 2017 року № 894, прогнозується збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій до: 48,0 млн дол. США у 2018 році; 51,0 млн дол. США у 2019 році; 55,0 млн дол. США у 2020 році [5].

Список використаних джерел

1. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент: [підручник] / І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва. – К.: Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2003. – 398 с.
2. Скрипник Г.О. Активізація інвестиційних процесів в регіонах України / Г.О.Скрипник // Економічний форум.- 2017. - № 2. – С. 144-151 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...
3. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. // Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, – 1996. – № 19.

– С. 80.

4. Юрчик І.Б., Маценко А.А. Іноземні інвестиції в Україні: проблеми та перспективи / І.Б.Юрчик, А.А.Маценко // Молодий вчений. – 2016. – № 6 (32). – С. 204-207 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5/52.pdf>

5. Інформаційні дані Тернопільської обласної державної адміністрації.

6. Програма міжнародного співробітництва Тернопільської області на 2018-2020 роки, затверджена сесією Тернопільської обласної ради від 22 грудня 2017 року № 894.

Іван ГЛАДЧУК

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту та публічного управління Желюк Т.Л.)

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Проблеми вироблення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції в сфері управління земельними ресурсами відносяться до пріоритетних напрямів в антикорупційній програмі уряду, і потребують невідкладного розв'язання, оскільки загрожують національній продовольчій та екологічній безпеці, уповільнюють та перешкоджають економічному розвитку та соціальній стабільності країни.

Як зазначають фахівці [2-4], основними причинами прояву корупції в питаннях земельних відносин є: недосконала законодавча база (її непрозорість, неоднозначність, суперечливість); бюрократична, непрозора, складна та затяжна у часі процедура отримання дозволів; непрозорість інформації щодо надання дозволів, її неврегульованість; специфіка менталітету громадян; непослідовність та нечіткість урядових рішень в питаннях використання земель державної власності; низький рівень бізнес-культури тощо.

Суттєвий вплив на розвиток корупційних схем в питаннях використання земель сільськогосподарського призначення, має введення мораторію на їх продаж, хоча реальна практика свідчить, що такими землями на безкоштовній основі розпоряджаються ті особи, які мають тісні контакти з місцевою владою за непрозорих умов і контрактів і, як правило, не за цільовим призначенням. Іншим вагомим чинником існування корупції в сфері земельних відносин є процедурні питання встановлення розмірів плати за землю, передусім, запровадження можливості диференціювання розмірів орендної плати з точки зору розуміння чиновників; надання відповідних пільг в оплаті, що є, по-суті, своєрідним дозволом не платити